

آرمانشهر و

حکومت جهانی امام مهدی (عج)

از منظر حقوق اساسی

مؤلف: سید سعید میر محمدی

سرشناسه	:	میرمحمدی، سیدسعید، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	آرمانشهر و حکومت جهانی امام مهدی (عج) از منظر حقوق اساسی / مولف سیدسعید میرمحمدی.
مشخصات نشر	:	تهران: آرنا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۵ ص.
شابک	:	978-600-356-053-6
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق -
موضوع	:	مهدویت
موضوع	:	مدینه فاضله
موضوع	:	دولت جهانی
موضوع	:	حکومت دینی
موضوع	:	حقوق اساسی -- ایران
رده بندی کنگره	:	BP ۱۳۹۳۲۲۴ ۹۷۴/م
رده بندی دیویی	:	۴۶۲ .۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۰۴۰۱

نشر آرنا

عنوان	:	آرمانشهر و حکومت جهانی امام مهدی (عج) از منظر حقوق اساسی
مولف	:	سیدسعید میرمحمدی
ناشر	:	آرنا
صفحه آرایي	:	الله بذرافشان
چاپ	:	اول ۱۳۹۳
شمارگان	:	۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.arnapub.com

تقدیم:

مادر فداکار،

مادر مهربان

و معشای عزیزم

www.ketab.ir

پیش گفتار

آرزوی ساخت جامعه ای بسامان و آرمانشهر، ذهن فیلسوف سیاست را مشغول خود ساخت تا جانشینی مناسب برای وضعیت فعلی خویش فراهم آورد. آرمانخواهی بزرگترین عامل حرکت و تکامل آدمی است و او را وامی دارد که هرگز در حصار محدود و ثابت واقعیت موجود در طبیعت و زندگی ساکن نماند، همین نیرو او را همواره به تفکر، کشف، کنجکاوی، حق یابی، ابتکار و خلق ادبی و معنوی وامی دارد. انسان عصر جدید به گذشته یک سر تیره و تار همانند قرون وسطی و پیش می نگرد و آینده ای روشن و عصری طلایی را در پیش خویش می طلبد و از این رو، آرمان شکنی جامعه ای آرمانی و اصلاح گر مشرق و مغرب را در نور دیده است و پیرو قابلیت های آنان است گوناگونی یافته و در آثار مختلف نمایان شده است.

در حوزه اندیشه اسلامی فقهی گرایش آرمانی سخن می رود تشیع جایگاه ویژه ای می یابد زیرا چنین گرایش به مفهوم مسیحا یا درخشان، با عدالت اجتماعی، در جوهر باورهای شیعه خفته است. این گرایش نتیجه تأملات فلسفی با استنتاج های عقلی صرف به روش فیلسوفان نیست، بلکه پشتوانه آن احادیث و احادیث معصومان (ع) است که در وحی ریشه دارند و ظهور مهدی (عج) را در آخر الزمان بشارت داده اند. از دیدگاه شیعه، آینده بسیار روشن و خوشبینانه است. تاریخ، برای رسیدن به جامعه مطلوب و آرمانی در حرکت است. این مدینه فاضله در زمین به دست حق پرستان و به رهبری مصلح موعود و پیامبر الهی به وجود آمده و او اداره آن را در دست خواهد گرفت. این جامعه پایان حرکت تاریخ و آغاز حیاتی متکامل و بدون کاستی و نقص است. حکومت مهدوی بر سراسر دنیا سیطره و برتری خواهد داشت و شرق و غرب عالم را فرا خواهد گرفت. حکومت او، بر اساس جهان بینی علمی و ایدئولوژی اسلام خواهد بود. دین مورد قبول خدا (اسلام) و آیین یکتا پرستی و توحید، همگانی شده و معنویت و اخلاق، در همه جا گسترش خواهد یافت. (ولایت و امامت) مهدی مورد پذیرش همه بشر قرار گرفته و آنان طعم خوش عدالت، امنیت و سعادت را خواهند چشید و مردم به کمال نهایی و هدف غایی خود خواهند رسید.

یکی از مهمترین دغدغه های بشر در تمامی قرون و اعصار و با هر دین و آیینی مسئله منجی آخرالزمان و حکومت جهانی آن موعود بوده و می باشد، همه انبیاء از آدم تا خاتم (ع) تشکیل حکومت جهانی را بشارت داده اند، از سوی دیگر بسیاری از فیلسوفان که نخستین آن افلاطون بوده با ارائه نظریه آرمانشهر utopia به تبیین جامعه آرمانی و مدینه فاضله پرداختند، آرمانشهر در لغت به معنی جامعه ای آرمانی و ایده آل است که در آن نظام کاملی برای سعادت نوع بشر حکمفرماست، اولین نظریه پرداز آرمانشهر افلاطون بوده که بر اساس دانسته های خود و شرایطی که در آن زندگی می کرده، تئوری جامعه آرمانی را مطرح کرده و ساختمان و ساختار آن را به شکل خاص و ویژه مطرح کرده است. واژه اتوپیا utopia را نیز توماس مور از پیشگامان نظریه آرمانشهر در فلسفه سیاسی غرب ابداع کرده است و در تمدن اسلامی نیز فارابی نخستین فیلسوف مسلمان است که مدینه فاضله پرداخته است. اما امروزه و در دنیای معاصر جهانی شدن گفتمان مسلط زمانه ماست که هدف آن ایجاد دهکده جهانی است و معطوف به حرکت تکاملی دانش بشری است، جهانی شدن نیز با توجه به مبانی و اصول و ویژگی هایی که نظام اسلامی دارد در حقیقت جهانی شدن این اصول و ویژگی ها خواهد بود، اسلام به عنوان یک دین کامل و نظام جامع که بر پایه عقلانیت، علم، معنویت، کرامت انسانی، عدالت و برابری، امنیت و حقوق فطری بشر بنا نهاده شده است طبق وعده الهی بناچار بر تمام فرهنگ ها و نظام ها و ادیان پیروز و جهانی خواهد شد. حکومت جهانی امام مهدی (عج) عنوان مدینه فاضله اسلامی در واقع تحقق وعده قطعی الهی است که زمینه تجلی واقعی مقام انسان الهی است، اما نظام و حکومتی که داعیه دار جهانی بودن است باید ویژگی ها و برنامه هایی داشته باشد که با این ادعا هماهنگ بوده و امکان تحقق و وقوع داشته باشد. امروزه جامعه ای جهانی به شکل گیری است و عصر جهانی شدن عصری است که ویژگی هایی از قبیل: افزایش آگاهی های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی شهروندان، گسترش ارتباطات (اینترنت و ماهواره و ...)، اقتصاد و بازار جهانی، تعامل و گفتگو میان فرهنگ ها و تمدن ها، گره خوردن منافع مادی و معنوی ملت ها با یکدیگر، کوچک شدن دنیا و ... به چشم می خورد، بنابراین باید پژوهشگران و اندیشمندان

مسلمان برای حمایت و دفاع از هویت دینی و فرهنگی خویش، به جای حذف روند جهانی سازی از زندگی خود و نادیده گرفتن آن به طرح راهکارها و رهیافتهایی در این خصوص پردازند و با تکیه بر آموزه های دینی به طرح تئوری های لازم و مناسب اقدام کنند و به ویژه در قرن بیست و یکم که بسیاری از اندیشمندان می کوشند تا به تبیین آینده جهان و ارائه یک تئوری جامع برای آن پردازند باید کوشید حکومت جهانی امام مهدی (عج) و اصول و اهداف و ویژگی های آن را تبیین کرد. در این پژوهش ضمن بررسی نظریه و نظام حقوقی حاکم بر آرمانشهرها به بررسی حکومت جهانی امام مهدی (عج) با توجه به مبانی حکومت اسلامی و اصول، اهداف، برنامه ها، ویژگی های اساسی و دید حقوق اساسی خواهیم پرداخت.

شیعه معتقد است حکم جهانی امام مهدی (عج) آخرین و تنها حکومت واحد جهانی است که بر سراسر زمین حکومت خواهد کرد اما در حالی که جهان به سمت جهانی شدن در حرکت است و نظریه پردازان غربی به انواع و اقسامی برای حکومت واحد پرداخته اند شیعیان که باور دارند در نهایت چنین حکومت واحد ایجاد خواهد شد، آنطور که بایسته به ترسیم چنین حکومتی از زوایای مختلف پرداخته اند. بدین منظور در این کتاب به بررسی چنین موضوعی بود، امید است که این مجموعه بتواند به منزله گامی اولیه در راستای طرح حکومت جهانی امام مهدی (عج) از منظر حقوق اساسی باشد، در پایان نویسنده بر تمام صاحب نظران درخواست می کند که نقدها و نظرات خود را درباره مطالب کتاب به اینجانب یادآور شوند.

فهرست مطالب

پیش گفتار.....	۵
بخش نخست: چیستی حقوق اساسی.....	۱۷
مقدمه.....	۱۸
گفتار اول - تعریف حقوق اساسی و نهاد های سیاسی.....	۱۹
قسمت اول - حقوق اساسی.....	۱۹
قسمت دوم - نهاد های سیاسی.....	۲۰
گفتار دوم - دولت - کارر و عوامل تشکیل دهنده آن.....	۲۱
قسمت اول - عوامل تشکیل دهنده دولت - کشور.....	۲۱
قسمت دوم - اشکال دولت - کشور.....	۲۱
مبحث اول - دولت کشور تک بافت (مکمل).....	۲۲
مبحث دوم دولت - کشور چند پارچه (مکمل).....	۲۲
بند اول - اتحاد شخصی.....	۲۲
بند دوم - اتحاد واقعی.....	۲۳
بند سوم - اتفاق دول (کنفدراسیون).....	۲۳
بند چهارم - اتحاد دول (فدرال).....	۲۳
گفتار سوم - حاکمیت و منشأ آن.....	۲۳
قسمت اول - نظریه حاکمیت تئوکراتیک.....	۲۴
قسمت دوم - نظریه حاکمیت دموکراتیک.....	۲۵
مبحث اول - نظریه حاکمیت مردم (دموکراسی مستقیم).....	۲۵
مبحث دوم - نظریه حاکمیت ملی (دموکراسی غیر مستقیم و نمایندگی).....	۲۵

۲۶	گفتار چهارم - حکومت و انواع حکومت
۲۶	قسمت اول - تعریف حکومت
۲۷	مبحث اول - طبقه بندی کلاسیک
۲۷	بند اول - طبقه بندی ارسطو
۲۷	بند دوم - طبقه بندی منتسکیو
۲۸	سوم - طبقه بندی ژان ژاک روسو
۲۸	بند چهارم - طبقه بندی بر اساس شیوه اعمال حاکمیت
۲۸	بند پنجم - طبقه بندی بر اساس روابط بین قوا
۲۸	مبحث دوم - طبقه بندی از کیستی
۲۹	مبحث سوم - طبقه بندی های از جنگ
۲۹	مبحث چهارم - طبقه بندی اسلامی
۲۹	بند اول - حکومت الله و حکومت طاغوت
۲۹	بند دوم - حکومت اسلام و حکومت بر اسلام
۳۰	بند سوم - رژیم خلافت و رژیم امامت (اهل بیت و شیعه)
۳۱	گفتار پنجم - ساختار حکومت
۳۱	گفتار ششم - حقوق و آزادی های عمومی
۳۳	بخش دوم: آرمانشهر
۳۴	مقدمه
۳۶	گفتار اول - طراحان آرمانشهرها و جامعه آرمانی
۳۶	قسمت اول - "افلاطون" - مدینه فاضله
۳۷	مبحث اول - ویژگی های جامعه آرمانی افلاطون

بند اول- عدالت	۳۷
بند دوم- یکسانی اخلاق شهروندان و حاکمان	۳۸
بند سوم- تخصص در جامعه	۳۸
بند چهارم- لزوم تخصص سیاستمداران	۳۸
بند پنجم- حاکمان حکیم و حکیمان حاکم	۳۹
بند ششم- ضرورت وجود دولت در مدینه	۴۰
مبحث دوم- وجود طبقات در مدینه فاضله	۴۰
بند اول- طبقه صنعتگران و تولید کنندگان	۴۰
بند دوم- طبقه تجار و پاهیان	۴۰
بند سوم- طبقه حاکمان و فرمانروایان	۴۱
مبحث سوم- انواع حکومت از نظر افلاطون	۴۱
بند اول- حکومت اشرافی (آریستوکراسی)	۴۱
بند دوم- حکومت متفاخران (تیموکراسی)	۴۲
بند سوم- حکومت ثروتمندان (الیگارشی)	۴۲
بند چهارم- حکومت مردم بر مردم (دموکراسی)	۴۲
بند پنجم- حکومت جبار بر مردم (تیرانی)	۴۴
مبحث چهارم- حکومت مطلوب افلاطون	۴۴
قسمت دوم- "سنت اگوستین" شهر خدا	۴۵
قسمت سوم- "توماس مور" اتوپیا	۴۷
قسمت چهارم- "کلوتس" جمهوری جهانی	۴۸
قسمت پنجم- "گوارا" هنجارها	۵۰

قسمت ششم - "مورلی" مالکیت تنها علت بدی	۵۰
قسمت هفتم - "بابوف" برابری اجباری	۵۱
قسمت هشتم - "هربرت ولز" حکومت ما، آموزش است	۵۲
قسمت نهم - "کامپانلا" شهر آفتاب	۵۴
قسمت دهم - "سن ژوست" دوستی به حکم قانون	۵۴
قسمت یازدهم - "یکن" دانایی نامحدود	۵۵
قسمت دوازدهم - "سن سیمون" حاکمیت کارگر	۵۶
قسمت سیزدهم - "اسپیر" به سوی سعادت جهانی	۵۷
قسمت چهاردهم - "هنگرین" ساختن دولتشهر جاودان	۵۸
قسمت پانزدهم - "مارس" نمون نهایی	۶۰
قسمت شانزدهم - "فارابی" مدینه فائده اسلامی	۶۱
گفتار دوم - آرمانشهر از منظر حاکمیت	۶۵
بخش سوم: حکومت جهانی امام مهدی (عج)	۶۷
مقدمه	۶۸
گفتار اول - به سوی حکومت واحد جهانی	۶۸
قسمت اول - سازمان ملل متحد	۶۹
قسمت دوم - اتحادیه اروپا	۷۰
قسمت سوم - فدرالیسم	۷۱
قسمت چهارم - جهانی شدن (دهکده جهانی)	۷۲
گفتار دوم - مبانی حکومت در اسلام	۷۴
قسمت اول - ضرورت تشکیل حکومت از نظر اسلام	۷۴

قسمت دوم - مفهوم حاکمیت و حکومت در اسلام	۷۶
قسمت سوم - ساختار حکومت در اسلام	۷۸
قسمت چهارم - جهانی بودن حکومت اسلام	۸۰
گفتار سوم - حکومت جهانی امام مهدی (عج) از منظر حقوق اساسی	۸۳
مقدمه	۸۳
قسمت اول - شکل و نوع نظام سیاسی و حکومت امام مهدی (عج)	۸۴
مبحث اول - الگوی حکومت تک ساخت	۸۵
مبحث دوم - الگوی حکومت فدرال	۸۵
مبحث سوم - الگوی حکومتی امامت	۸۶
قسمت دوم - ساختار حکومت جهانی امام مهدی (عج)	۸۹
مبحث اول - نهاد رهبری (امامت اخباری)	۸۹
مبحث دوم - نهاد وزارت (وزرا و مشاوران و بیان)	۹۰
مبحث سوم - نهاد امارت و ولایت (حاکمان و والیان - بیان)	۹۲
مبحث چهارم - نهاد کارگزار و اجرا	۹۵
بند اول - فقیهان و حاکمان شرع	۹۷
بند دوم - اخبار	۹۷
بند سوم - خزانه داران	۹۷
بند چهارم - رفقا و ابدال	۹۷
بند پنجم - نجبا	۹۸
بند ششم - عصائب	۹۸
بند هفتم - سپاهیان و فرماندهان	۹۸

بند هشتم - بانوان	۹۹
مبحث پنجم - نهاد قضاوت	۹۹
بند اول - قضاوت امام مهدی (عج)	۱۰۰
بند دوم - قضاوت حضرت عیسی (ع)	۱۰۰
بند سوم - قضاوت صالحان و عالمان	۱۰۰
قسمت دوم - محل حکومت	۱۰۱
قسمت چهارم - مدت حکومت	۱۰۲
قسمت پنجم - اهداف، ویژگی ها و برنامه های حکومت امام مهدی (عج)	۱۰۴
مبحث اول - برنامه های سیاسی	۱۰۴
بند اول - کارکرد اجرایی	۱۰۶
بند دوم - کارکرد تقنینی	۱۰۸
بند سوم - کارکرد قضایی	۱۱۰
بند چهارم - کارکرد نظامی و امنیتی	۱۱۳
مبحث دوم - برنامه های اجتماعی	۱۱۵
بند اول - رعایت عدالت	۱۱۶
بند دوم - احیای اصلاحات	۱۱۸
بند سوم - اقلیت ها	۱۲۰
بند چهارم - نقش مردم	۱۲۱
بند پنجم - جایگاه زنان	۱۲۵
بند ششم - حفظ محیط زیست	۱۲۶
مبحث سوم - برنامه های فرهنگی	۱۲۸

بند اول- کارکرد اخلاقی و تربیتی	۱۳۱
بند دوم- کارکرد دینی و تبلیغی	۱۳۸
بند سوم- کارکرد علمی و فکری	۱۴۱
مبحث چهارم- برنامه های اقتصادی	۱۴۶
بند اول- بهره برداری از معادن و منابع زیرزمینی و محصولات کشاورزی	۱۴۹
بند دوم- ایجاد رفاه اقتصادی و بی نیازی مردم	۱۵۱
بند سوم- رسیدگی به وضع محرومان و رعایت قسط و مساوات	۱۵۲
نتیجه گیری	۱۵۵
پیشنهادهای	۱۵۷
منابع و مأخذ	۱۵۸